

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

МИТНА СПРАВА

Методичні рекомендації до практичних та семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань з професійно-орієнтованих освітніх компонент з митної справи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 336.24+339.543](072)

М 66

Рецензенти:

Родченко В. Б. – д-р екон. наук, проф., проф. кафедри управління та адміністрування, директор ННІ «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Гулько К. І. – начальник управління по роботі з персоналом Харківської митниці, радник митної служби 1 рангу, доктор філософії за спеціальністю «Економіка».

Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 9 від 23 квітня 2025 року)

М 66 **Митна справа** : методичні рекомендації до практичних та семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань з професійно-орієнтованих освітніх компонент з митної справи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» [Електронний ресурс] / укладачі: А. С. Зайцева, Л. І. Григорова-Беренда, А. С. Шолом. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 52 с.)

Видання містить навчальні та методичні матеріали до семінарських, практичних занять, організаційно–методичні рекомендації до самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань студентів тощо з професійно-орієнтованих освітніх компонент «Митне регулювання», «Основи митної справи», «Інформаційні системи в міжнародній логістиці та митній справі», «Митний контроль і митне оформлення», «Менеджмент митної справи», «Митні платежі»

УДК 336.24+339.543](072)

© Харківський Національний Університет імені В. Н. Каразіна, 2025

© Зайцева А. С., Григорова-Беренда Л. І., Шолом А. С., уклад., 2025

ЗМІСТ

	Вступ	4
1	Навчально-методичні матеріали до практичних та семінарських занять	5
2	Методичні рекомендації, вимоги, критерії оцінювання контрольної роботи	33
3	Варіанти контрольних завдань	35
4	Організаційно–методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти	40
5	Рекомендовані література та джерела до вивчення освітніх компонент	42
6	Глосарій	44
	Додатки	49

ВСТУП

Метою вивчення професійно-орієнтованих освітніх компонент з митної справи є формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей, необхідних для розв'язання завдань та проблем реалізації міжнародних зв'язків на різних рівнях, у тому числі забезпечення поєднання основних функцій логістики та митної справи в єдиний бізнес-процес, проектування й управління наскрізними матеріальними та супроводжуваними інформаційними, фінансовими і сервісними потоками з метою мінімізації загальних витрат та отримання синергетичного ефекту.

Основними **завданнями** вивчення професійних освітніх компонент з митної справи є

- ознайомлення з загальними принципами організації митних процедур, з якими мають справу суб'єкти підприємницької діяльності під час здійснення зовнішньоекономічних операцій;
- дослідження й вивчення порядку переміщення товарів через митний кордон країни;
- визначення особливостей митного регулювання, пов'язаних з встановленням та стягненням податків і зборів;
- вивчення порядку та особливостей здійснення митного контролю і митного оформлення товарів відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів;
- оволодіння практичними навичками використання цифрових технологій та інформаційних систем у митному оформленні та контролі;
- вивчення сучасних методів управління митними ризиками та розробка стратегій їх мінімізації для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом науково-педагогічного працівника закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Виконання практичних завдань з професійно-орієнтованих дисциплін покликане поглибити теоретичні та методологічні знання здобувачів вищої освіти, сприяти набуттю ними аналітичних та практичних навичок щодо організації, здійснення та управління різних видів митного регулювання, митної справи.

В процесі виконання практичних завдань здобувачі вищої освіти мають працювати з допоміжною навчальною, методичною, науковою та довідковою літературою, використовувати відомий їм математичний апарат дослідження, статистичні та картографічні матеріали, елементи самостійного наукового пошуку.

Оцінки, одержані за практичні та/або семінарські заняття, є складовою семестрової підсумкової оцінки.

Тема. Загальна характеристика митної справи України

1. Історія розвитку митної справи та створення митних органів в Україні: основні етапи та їх загальна характеристика.
2. Поняття та предмет митної справи.
3. Система митної справи України.

Завдання 1. Заповніть таблицю 1. Історичні періоди становлення митної справи та створення митних органів. Охарактеризуйте кожен етап (період)

Таблиця 1.

№	Назва історичного етапу (періоду) становлення митної справи та створення митних органів	Загальна характеристика етапу (періоду)
1.		
2.		
...n		

Завдання 2. Окресліть систему джерел митної справи в Україні в порядку спадання (за юридичною силою нормативно-правових актів).

Питання для самостійного опрацювання за темою:

1. Становлення і розвиток митної справи в Україні.
2. Особливості завдань митної політики України.
3. Митна справа України як самостійна галузь в системі національного права.

Рекомендована література: [1, 3, 4, 7, 9, 11, 16]

Тема. Розвиток державного регулювання митної справи

1. Митний кодекс України.
2. Система митних органів в Україні.
3. Завдання і функції митних органів.

Завдання 1. Заповніть таблицю 1, щодо назв розділів Митного кодексу України.

Таблиця 1.

№ Розділу	Назва розділу
I.	
II.	
...n	

Завдання 2. Проаналізуйте зміни, внесені до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) у версії 2022 року порівняно з версією 2017 року, використовуючи затверджені Перехідні таблиці.

Завдання 3. Заповніть таблицю 2, охарактеризуйте митну інфраструктуру Закарпатської, Одеської, Київської та інших областей.

Таблиця 2. Митна інфраструктура обраної області

Види пунктів пропуску	Митниці		
Автомобільні			
Залізничні			
Повітряні			
Пішохідні			

Завдання 4. Вивчити географічне розташування регіональних митниць України та заповнити таблицю –3.

Таблиця 3.

№ з/п	Митна установа, код	Митний пост	Пункт пропуску

Завдання 5. З наведеного переліку виберіть завдання Державної митної служби, регіональних митниць і митних постів:

- забезпечення нарахування та справляння у повному обсязі мита, інших податків і зборів з товарів, які переміщуються через митний кордон України та своєчасного перерахування коштів, що надходять до державного бюджету;

- розробка і подання Кабінету Міністрів України проекти програм розвитку та вдосконалення системи митної служби, сприяє розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, у тому числі шляхом розширення мережі митниць;

- боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил; - керівництво діяльністю органів митної служби, створює, реорганізовує та ліквідує у встановленому порядку регіональні митниці, митниці, спеціалізовані митні управління та організації; - ведення митної статистики;

- митний контроль та оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України; - безпосередній контроль за переміщенням через митний 26 кордон України товарів, валюти, валютних цінностей та транспортних засобів;
- накладання адміністративних стягнень.

Завдання 6. Визначте, які із запропонованих функцій відповідають завданням митної справи, та заповніть таблицю 1.

Таблиця 1

Завдання ДМС	Функції ДМС
1. Участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики в галузі митної справи.	А. Організовує роботу із спорудження, облаштування, утримання і проведення ремонту пунктів пропуску через державний кордон.
2. Забезпечення захисту економічних інтересів України.	В. Бере участь у підготовці проектів програм розвитку митної справи, соціального захисту працівників митної служби.
3. Виконання вимог законодавства з питань митної справи, здійснення контролю за дотриманням таких вимог.	С. Вживає заходів до недопущення незаконного вивезення культурних цінностей; запобігання контрабанді, порушенням митних правил та їх припинення.
4. Організація і забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів.	Д. Забезпечує взаємодію митних органів з іншими органами влади, надсилає запити, забезпечує виконання міжнародних договорів.
5. Забезпечення контролю за дотриманням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України.	Е. Веде митну статистику відповідно до міжнародних норм.
6. Забезпечення своєчасної та повної сплати податків і зборів.	Ф. Видає документи, необхідні для діяльності митних брокерів, ліцензійних складів тощо.
7. Застосування заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Г. Здійснює контроль за правильністю нарахування податків і зборів, визначення митної вартості.
8. Організація та проведення боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил.	Н. Проводить внутрішній фінансовий контроль за використанням бюджетних коштів.
9. Здійснення заходів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності.	І. Проводить перевірки своєчасності і достовірності нарахування податків.
10. Сприяння захисту прав споживачів товарів.	Ж. Вживає заходів до погашення податкових зобов'язань чи податкового боргу.
11. Здійснення контролю за діяльністю підприємств, що надають послуги з декларування товарів.	К. Впроваджує сучасні технології здійснення митного контролю і оформлення.
12. Забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в галузі митної справи.	Л. Гарантує доставку товарів під митним контролем та взаємодіє з перевізниками.
	М. Реалізує державну кадрову політику, забезпечує підготовку працівників митної служби.
	Н. Здійснює заходи з протидії корупції, хабарництву та службовим зловживанням.

	О. Організовує взаємодію митних органів з іншими органами виконавчої влади.
	Р. Створює, реорганізує та ліквідує регіональні митниці й установи.
	Q. Організовує та контролює діяльність митних органів.
	R. Виконує функції з управління об'єктами державної власності.
	S. Забезпечує функціонування єдиної автоматизованої інформаційної системи митної служби.
	T. Реалізує державну політику у сфері охорони державної таємниці.
	U. Контролює облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
	V. Веде класифікацію товарів зовнішньоекономічної діяльності.
	W. Проводить верифікацію сертифікатів про походження товарів.
	X. Забезпечує гласність у діяльності митної служби.
	Y. Укладає міжвідомчі договори та проводить переговори з митними органами інших держав.
	Z. Удосконалює процедуру пропуску через державний кордон.

Завдання 7. Користуючись Класифікатором Державної митної служби України, її територіальних органів та їх структурних підрозділів (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0495201-19#Text>) визначити митні установи, яким відповідають наступні коди місць митного оформлення: UA120000, UA700050, UA700090, UA408030, UA205000, UA209120, UA209270.

Питання для самостійного опрацювання за темою:

1. Митні органи України як суб'єкти митного права, їх структура та організація діяльності.
2. Призначення, основні завдання і функції митних органів.
3. Правовий статус центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику в Україні, статус митниць і митних постів.

Рекомендована література: [1, 3, 7, 9, 11, 12, 16]

Тема. Митні режими

1. Сутність поняття і функції митного режиму.
2. Класифікація та види митних режимів.
3. Загальні положення щодо митних режимів.
4. Митні режими: загальна характеристика.

Завдання 1. На основі аналізу положень митного законодавства України й дослідить усі можливі митні режими та заповніть таблицю 1.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва митного режиму	Характеристика митного режиму
1.		
2.		
...n		

Завдання 2. Розв'яжіть рівняння і перевірте, чи є воно дійсним.

$$\frac{A + B}{C} * D = \frac{E * F}{K}$$

де:

A – кількість існуючих митних режимів в Україні,

B – час, який може зберігатися товар ввезений на *митний склад*,

C – кількість типів *митних складів*,

D – кількість років із моменту ввозу товару коли може застосовуватися митний режим реекспорт,

E – кількість митних режимів переробки,

F – розділ Митного Кодексу України, який регулює положення митних режимів,

K – кількість років із моменту вивозу товару коли може застосовуватися митний режим реімпорт.

Завдання 3. Необхідно визначити митну вартість товару, суму мита, митного податку та ПДВ.

Вихідні дані

Підприємство-резидент «Мокко» на підставі договору закупівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Yellow» відвантажило товар на суму 11 440 дол. США відповідно до рахунка-фактури з відстрочкою платежу, станція оформлення Чоп (кордон, Україна-Словаччина). Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації переглянути на офіційному сайті Національного Банку України: <https://bank.gov.ua/>

Порядок розрахунку:

Всі розрахунки до бюджету здійснюються виключно в національній валюті.

1. Вартість відвантаженого товару на суму 11 440 дол. США переводимо в національну валюту – у гривні:

Митна вартість товару, як вихідна розрахункова база для обчислення митних платежів

$$\text{Митна вартість} = \text{Вартість товару} \times \text{Курс валют НБУ} \quad (1.1)$$

$$\text{Митна вартість: } 11\,440 \text{ дол. США} \times 41,3 = 472\,472 \text{ грн}$$

$$\text{Мито} = \text{митна вартість} \times 10\% \quad (1.2)$$

$$\text{Мито: } 472\,472 \times 10\% = 47247,2 \text{ грн}$$

$$\text{Митний збір} = \text{Митна вартість} \times 0,2\% / 100 \quad (1.3)$$

$$\text{Митний збір} = 472\,472 \times 0,2\% / 100 = 9,45 \text{ грн}$$

$$\text{База оподаткування ПДВ} = \text{Митна вартість} + \text{мито} + \text{митний збір} \quad (1.4)$$

$$\text{База оподаткування ПДВ} = 472\,472 + 47\,247,2 + 9,45 = 519\,728,6 \text{ грн}$$

$$\text{ПДВ} = \text{База оподаткування} \times 20\%$$

$$\text{ПДВ: } 519\,728,6 \times 20\% = 103\,945,7 \text{ грн}$$

Відповідь: Митна вартість складає 472 472 грн, Мито = 47247,2 грн, Митний збір 9,45 грн, ПДВ 103 945,7

Завдання для розрахунку. Підприємство-резидент «Роллі» на підставі договору закупівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Mіks» відвантажило товар на суму ____ відповідно до рахунка-фактури з відстрочкою платежу, станція оформлення Чоп (кордон, Україна-Словаччина). Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації переглянути на офіційному сайті Національного Банку України: <https://bank.gov.ua/> У таблиці 2 наведено дані для розрахунку за варіантами.

Таблиця 2.

Варіант	Сума, на яку відвантажили товар	Варіант	Сума, на яку відвантажили товар
1	5 000 дол. США	16	3 600 євро
2	3 500 євро	17	5 030 дол. США
3	5 500 дол. США	18	3 700 євро
4	2 500 євро	19	5 040 дол. США
5	4 000 дол. США	20	3 800 євро
6	1 500 євро	21	5 010 дол. США
7	6 000 дол. США	22	3 900 євро
8	6 500 євро	23	5 020 дол. США
9	1 000 дол. США	24	3 550 євро
10	500 євро	25	5 090 дол. США
11	5 550 дол. США	26	3 530 євро
12	3 200 євро	27	700 дол. США
13	5 150 дол. США	28	3 525 євро
14	3 400 євро	29	950 дол. США
15	5 250 дол. США	30	3 425 євро

Завдання для розрахунку. Український завод закуповує 4 партії двигунів внутрішнього згоряння (поршневий із компресійним запаленням). Вартість одного двигуна 900 Євро.

За купівлі партії у кількості:

100 шт. ціна партії зменшується на 5%

200 шт. ціна партії зменшується на 10%

300 шт. ціна партії зменшується на 15%

400 шт. ціна партії зменшується на 18%

Транспортування територією України партії в 100 штук коштує 30 000 грн., але при транспортуванні 300 одиниць і більше діє знижка 10 % на транспортування всієї партії.

Ціна навантаження та пакування 1000 Євро за 200 штук.

Вартість митних зборів за будь-яку партію: 15 000 грн.

Ввізне мито - 5%.

ПДВ – 20%.

Курс: 1 Євро – 45 грн.

Знайдіть підсумкову вартість кожної партії та одиниці продукції та зробіть висновок транспортування якої партії є найбільш вигідною.

Питання для самостійного опрацювання за темою:

1. Правове регулювання звільнення від оподаткування митними платежами при переміщенні товарів у різних митних режимах.
2. Особливості правового регулювання вибору та зміни митного режиму в Україні.
3. Строки перебування і зберігання товарів у різних митних режимах: поняття, види і перебіг.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 13, 16]

Тема. Митні декларації (ВМД)

1. ВМД: загальні положення, застосування, реєстрація, розподілення.
2. Оформлення та використання попереднього повідомлення (ПП).
3. Програмні комплекси для заповнення ВМД.

Завдання 1. З офіційного сайту - Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI (зі змінами). – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> завантажити бланк митної декларації.

Зміст і порядок заповнення митної декларації форми МД2 відповідно до митного режиму «імпорт» затверджено Наказом Міністерства фінансів України №651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» від 30.05.2012 р., Ознайомитись з затвердженою формою, заповнити таблицю 1.

Таблиця 1. Порядок заповнення ВМД

Графа митної декларації	Характеристика, що саме зазначається у вказаній графі
Графа 1 «Декларація»	У першому підрозділі зазначається 2-значний літерний код напрямку переміщення товарів згідно з класифікатором типів декларацій. У другому та третьому підрозділах зазначаються коди митного режиму та типу декларації згідно з класифікаторами митних режимів і типів декларацій відповідно.
Графа 2 «Відправник/Експортер»	
.....	
Графа 54 «Місце та дата»	

Завдання 2. Завантажте форму митної декларації (МД-2) із офіційного сайту митної служби та заповніть наступні розділи декларації:

- Графа 1: Тип декларації
- Графа 2: Дані відправника/експортера
- Графа 8: Отримувач
- Графа 22: Валюта та загальна вартість
- Графа 28: Фінансові та банківські реквізити
- Графа 31: Опис товару
- Графа 34: Код країни відправлення
- Графа 37: Митний режим
- Графа 42: Митна вартість
- Графа 47: Розрахунок платежів

Вихідні дані:

1. Підприємство-резидент: ТОВ «Україна Трейд»
 – Код ЄДРПОУ: 12345678
 – Юридична адреса: м. Київ, вул. Лесі Українки, 12
 – Номер акредитації у митних органах: 0012345678
2. Імпортёр-нерезидент: Global Trade Ltd.
 – Юридична адреса: Лондон, Велика Британія
 – Код VAT: GB123456789
3. Договір: № 345/ІМП від 10.11.2024 р.
 – Загальна вартість товару: 25,000 євро
 – Спосіб розрахунку: безготівковий, банківський переказ
 – Умови поставки: DAP (місце доставки — митний склад у м. Львів)
4. Товар:
 – Найменування: Лазерні принтери
 – Кількість: 100 од.
 – Код УКТ ЗЕД: 8443321000
 – Митна вартість товару: 25,000 євро
 – Курс євро (за даними НБУ): 40,50 грн/євро
5. Дані для митних платежів:
 – Ставка мита: 5% від митної вартості
 – Акцизний збір: не застосовується
 – ПДВ: 20% від суми митної вартості, мита та інших платежів
6. Місце оформлення: Львівська митниця
7. Транспортні дані:
 – Тип транспорту: автомобільний
 – Номер транспортного засобу: AA1234BB
 – Перевізник: CargoTrans Ltd.

Завдання 3. Завантажте форму митної декларації (МД-2) із офіційного сайту митної служби та заповніть її:

Вихідні дані:

Угорське підприємство ТОВ «Hungar-Biscuit» уклало з українським підприємством ЗАТ «Десна» угоду на поставку бісквітних рулетів (код ТН ЗЕД 1905906000) на умовах DAP- Чоп, контракт №2405 від 17.08.23. Вартість контракту становить 10 000 000 угорських форинтів.

На товар подані такі документи:

- Сертифікат відповідності UA8. 049/01. X 0758-23 від 30.06.23, дійсний до 01.06.25.
- Висновок санітарно-гігієнічної експертизи МОЗ України №05.03.05 – 03/77044 від 15.07.23, дійсний до 15.07.25 .
- Сертифікат про походження форми EUR.1 HU UA 709870856 від 24.07.23 (відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, використовується форма EUR.1, яка підтверджує походження товару в рамках преференційної торгівлі).

Валюта контракту – угорські форинти. Курс валют: 10 форинтів – 1,08 грн; 100 євро – 3960 грн.

Загальна вартість партії, що декларується згідно зі специфікацією 2904/2 від 24.07.23 та інвойсу 2890 від 24.07.23, - 4 800 560,16 форинтів; кількість місць – 3 811 коробок; вага, кг: брутто – 12 143, нетто – 9 708.

Товар перетнув кордон України через Чопську митницю на автомашинах, що належать українському перевізнику а/м №TE 3822AA/XX 0320 AB, CMR – 000395 від 25.07.23.

Відправник: ТОВ «Hungar-Biscuit», м. Будапешт, вул. Йожефа, буд. 15, корп. 2. Товар відправлено згідно з експортною декларацією 10121100/250850/01888 від 25.07.23.

Одержувач/Імпорттер: ЗАТ «Десна» ЕДРПОУ 21652212, індивідуальний податковий номер 216522126104. Юридична адреса: м. Київ, вул. В.Піка, буд. 35. Форма власності – приватна, КОАТУ80. Банківські реквізити: в/р 26000166392 у філії КБ Приватбанк, МФО 321842. ЄДРПОУ банку – 14359302, адреса банку: 04116 м. Київ, вул. Ванди Василевської, буд. 12/16.

На момент оформлення одержувач має:

- Довідку про відсутність за межами України валютних цінностей та майна за №268-B від 10.07.23;
- Облікову картку суб'єкта ЗЕД №10000/15/02/3855 від 12.06.23;
- Попередню митну декларацію №1000000125,81758 від 25.07.23.

Ви є декларантом СПД Шевченко. Для діяльності маєте такі документи:

- Паспорт СН 7858 від 15.02.98, мешкаєте за адресою: м. Суми, вул. Якіра, буд. 18, кв. 2;
- Ідентифікаційний код 2845685234;
- Форма власності приватна; КОАТУ 80;
- Свідоцтво про визнання декларантом №10000/0086БМ – 01978 від 30.07.23;
- Посвідчення декларанта №7585 від 21.03.23, обслуговуєтесь в КРУ КБ «Приватбанк»: м. Суми, МФО 321842, р/р 2600288456001, в/р 2600547592105.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Які існують види декларацій?
2. На яких бланках оформлюється вантажна митна декларація?
3. Які принципові відмінності між видами декларацій?
4. Розкрити сутність інших документів, що відповідно до законодавства можуть використовуватись замість митної декларації.
5. Окреслити умови застосування попередньої, тимчасової, періодичної та додаткової митних декларацій.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 12, 16]

Тема. Митне оформлення транспортних засобів

1. Митні платежі при митному оформленні легкових транспортних засобів
2. Митні платежі при митному оформленні вантажних автомобілів

Виконання завдання передбачає заповнення декларації відповідної форми (граф).

Першим етапом ввезення транспортних засобів (далі - ТЗ), що були придбані за межами України громадянами-резидентами, є догляд та митне оформлення на кордоні України. Для цього власник подає прикордонним митним органам заповнену власноручно у двох примірниках автомобільну митну декларацію форми МД-7, у якій декларує дані ТЗ (номери кузова, двигуна, шасі, вартість ТЗ, своє прізвище, ім'я та по батькові, адресу та ін.).

Разом із декларацією власник подає у прикордонний митний орган:

- документи, що підтверджують право власності ТЗ (купча, довідка-рахунок, інвойс (платіжна відомість), рахунок-фактура тощо);
- технічні чи реєстраційні документи на ТЗ (технічний паспорт, свідоцтво про реєстрацію ТЗ) з відмітками про зняття ТЗ з обліку у відповідних реєстраційних органах країни придбання ТЗ.

При поставленні ТЗ у внутрішню митницю для отримання Посвідчення на право реєстрації ТЗ в органах ДАІ МВС України (далі – Посвідчення), власник подає такі документи:

- перший примірник автомобільної митної декларації форми МД-7 з відмітками прикордонної митниці;
- реєстраційні та технічні документи на ТЗ;
- документи, що підтверджують право власності;
- документи, що підтверджують легальність походження валюти на придбання ТЗ (при необхідності);
- закордонний паспорт з відмітками про перетин кордону.

При митному оформленні ТЗ, що були придбані за межами України та ввезені громадянами-резидентами, сплачуються такі платежі:

- митний збір за видачу Посвідчення на право реєстрації ТЗ в органах ДАІ МВС України;
- мито;
- акцизний збір (тільки для легкових ТЗ, мотоциклів, причепів та напівпричепів житлових загальною масою понад 3500 кг; автомобілів, пристосованих для поїздок по снігу, спеціальних автомобілів для перевезення гравців у гольф та інших подібних ТЗ);
- податок на додану вартість (ПДВ).

Завдання 1. Розрахувати митні платежі при митному оформленні легкових транспортних засобів. На територію України ввозиться легковий автомобіль. Зробити розрахунок митних платежів згідно з вихідними даними -таблиця 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунку митних платежів при митному оформленні легкового транспортного засобу

Назва даних	Варіант завдання									
	1,11	2,12	3,13	4,14	5,15	6,16	7,17	8,18	9,19	10,20
Марка ТЗ	EscordFord	2106BA3	Land Cruiser Toyota	525dBMW	500SL Mercedes	Clio Renault	Impresa Subaru	Passat Volkswagen	3110GA3	Carrera Porsche
Роки в експлуатації	0	8	5	5	3	2	1	7	6	3
Тип двигуна	Диз	Бенз	Бенз	Диз	Бенз	Бенз	Бенз	Бенз	Бенз	Бенз
Об'єм двигуна, см ³	1998	1500	4500	2500	5000	1600	2000	1800	2400	3500
Вартість за рахунком- фактурою	10,2 тис. \$	71,5 тис. \$	38,0 тис. \$	15,0 тис. €	57,5 тис. €	5,8 тис. €	24,0 тис. \$	7,5 тис. €	106,0 тис. \$	55,0 тис. \$
Вартість за висновками експерта	84 тис. грн	17 тис. грн	310 тис. грн	145 тис. грн.	570,0 тис. грн	58 тис. грн	198 тис. грн	77 тис. грн	26 тис. грн	440 тис. грн

Основою для нарахування акцизного збору для легкових автомобілів служить робочий об'єм двигуна, виражений у кубічних сантиметрах, а також кількість років в експлуатації автомобіля (таблиця 2).

Таблиця 2
Дані ставок акцизного збору для легкових автомобілів, у євро на кубічний сантиметр

Двигуни									
Об'єм двигуна, см ³	Бензинові					Дизельні			
	До 1000	1001-1500	1501-2200	2201-3000	Більше 3000	До 1500	1501-2500	Більше 2500	
Нові	0,02	0,02	0,03	0,06	0,1	0,02	0,03	0,10	
До 5 років	1,00	1,25	1,50	1,50	3,00	1,25	1,75	2,5	
5-8 років	1,25	1,50	2,00	2,00	3,50	1,50	2,00	3,25	

Всі розрахунки митних платежів при ввезенні транспортних засобів на митну територію України проводяться в національній валюті України (гривні).

Формули розрахунку платежів для легкових ТЗ:

$$M = MB \times C_M \quad (1.1)$$

$$MЗ = 15 \times K_€; \quad (1.2)$$

$$AЗ = OD \times C_A \times K_€; \quad (1.3)$$

$$ПДВ = (MB + M + AЗ) \times C_{ПДВ}; \quad (1.4)$$

$$ЗС = MЗ + M + AЗ + ПДВ \quad (1.5)$$

де МЗ – митний збір (еквівалент 15 євро)
 М – мито;
 АЗ – акцизний збір;
 ПДВ – податок на додану вартість;
 MB – митна вартість (вартість за висновками експерта митниці); ЗС – загальна сума платежів;
 OD – об'єм двигуна, см³;
 C_M – ставка мита (10 % від митної вартості);
 C_A – ставка акцизного збору (дивись таблицю 1.2); C_{ПДВ} – ставка податку на додану вартість (20 %);
 K_€ – курс євро.

Митна вартість легкових ТЗ визначається інспектором митниці на підставі належним чином оформлених договорів купівлі-продажу, рахунків, чеків, рахунків-фактур, інвойсів та інших документів, виданих у країні придбання ТЗ.

Завдання 2. Розрахунок митних платежів при митному оформленні вантажних автомобілів. На територію України ввозиться вантажівка. Зробити розрахунок митних платежів, згідно з вихідними даними – таблиця 3.

Таблиця 3.

Вихідні дані для розрахунку митних платежів при митному оформленні вантажного транспортного засобу

Назва даних	Варіант завдання									
	1,11	2,12	3,13	4,14	5,15	6,16	7,17	8,18	9,19	10,20
Марка ТЗ	FORD	FH12VOLVO	142MERCED ES	SCANIA	5410КАМАЗ	64229МАЗ	TATRA	DAF	International	FL60VOLVO
Роки в експлуатації	3	5	8	2	8	0	7	5	7	5

Тип двигуна	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз	Диз
Об'єм двигуна, тис. см ³	2,5	14	14,6	14	11	14	15	14	18	6
Вартість за рахунком - фактурою	11,9 тис. \$	33,3 тис. €	16,7 тис. €	58,3 тис. €	135,0 тис. \$	795,0 тис. \$	18,0 тис. \$	25,0 тис. \$	30,0 тис. \$	10,0 тис. €
Вартість за висновками експерта	94 тис. грн	335 тис. грн.	168 тис. грн	575 тис. грн	34 тис. грн	199 тис. грн	145 тис. грн	203 тис. грн	239 тис. грн	95 тис. грн

В ході розрахунків слід використовувати курс валют згідно курсу НБУ.

Всі розрахунки митних платежів при ввезенні вантажних транспортних засобів на митну територію України проводяться в національній валюті України (гривні).

Основою для нарахування мита є митна вартість автомобіля. Акцизний збір для вантажних автомобілів дорівнює нулю. ПДВ становить 20 % від суми митної вартості автомобіля та мита.

Формули розрахунку платежів для вантажних ТЗ (автобусів):

$$M = MB \times C_M; \quad (1.1)$$

$$MЗ = 15 \times K_€; \quad (1.2)$$

$$ПДВ = (MB + M) \times C_{ПДВ}; \quad (1.3)$$

$$ЗС = MЗ + M + ПДВ, \quad (1.4)$$

де ОД – об'єм двигуна;

C_M – ставка мита за Постановою ДМСУ (10 % від митної вартості); $C_{ПДВ}$ – ставка податку на додану вартість (20 %);

MB – митна вартість (вартість за висновками експерта митниці); $MЗ$ – митний збір (еквівалент 15 євро);

M – мито;

$ПДВ$ – податок на додану вартість; $ЗС$ – загальна сума платежів;

$K_€$ – курс євро.

Митна вартість вантажних ТЗ (за аналогією з легковими ТЗ) визначається інспектором митниці на підставі належним чином оформлених договорів купівлі-продажу, рахунків, чеків, рахунків-фактур, інвойсів та інших документів, виданих у країні придбання.

Питання для самостійного опрацювання ха темою:

1. Які особливості сплати екологічного податку за утилізацію транспортних засобів?
2. Окресліть порядок подання документів митним органам для ввезення ТЗ на митну територію України.

Рекомендована література: [1, 2, 7, 9, 11, 15, 16]

Тема Митні платежі.

1. Нарахування та сплата митного тарифу
2. Акцизний збір
3. Податок на додану вартість

1. Порядок нарахування та сплата митного тарифу.

Обчислення суми ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками у відсотках до митної вартості товару, здійснюється за формулою

$$C_{M_a} = (B \times M_a) : 100, \quad (1.1)$$

де C_{M_a} - сума ввізного (вивізного) мита, B - митна вартість товару (у грн.),

M_a - ставка ввізного (вивізного) мита, встановлена у відсотках до митної вартості товару.

Обчислення суми ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками в євро за одиницю товару, здійснюється за формулою

$$C_{M_c} = H \times M_c \times K ;$$

де C_{M_c} - сума ввізного (вивізного) мита,

H - кількісна або фізична характеристика товару в натуральному виразі. M_c - ставка ввізного (вивізного) мита в євро за одиницю товару,

K - курс євро, встановлений Національним банком України на день прийняття ВМД.

Сума ввізного (вивізного) мита за комбінованою ставкою визначається за формулами:

$$C_{M_k} = C_{M_a} \text{ якщо } C_{M_a} \geq C_{M_c} \quad C_{M_k} = C_{M_c}, \text{ якщо } C_{M_c} \geq C_{M_a} \quad (1.3)$$

де C_{M_k} - сума ввізного (вивізного) мита за комбінованими ставками, C_{M_a} - сума ввізного (вивізного) мита, обчислена за ставками у відсотках до митної вартості,

C_{M_c} - сума ввізного (вивізного) мита, обчислена за ставками в євро за одиницю товару.

Обчислення суми антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита здійснюється за формулою

$$C_{M_o} = (B \times M_o) : 100, \quad (1.4)$$

де C_{M_o} - сума антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита, B - митна вартість товару (у грн.),

M_o - ставка антидемпінгового, компенсаційного та спеціального мита, встановлена у відсотках до митної вартості товару.

Обчислення суми антидемпінгового та компенсаційного мита здійснюється за формулою

$$C_{M_o} = (C \times K \times H - B) \times 100, \quad (1.5)$$

де C_{M_o} - сума антидемпінгового, компенсаційного мита.

C - мінімальна ціна на імпорт в Україну товару згідно з відповідним рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування антидемпінгових або компенсаційних заходів,

K - курс євро, встановлений Національним банком України на день прийняття ВМД,

B - митна вартість товару (у грн.),

H - кількісна або фізична характеристика товару в натуральному виразі.

Завдання. Розв'язання задач з нарахування різних видів мита.

Задача 1. Нарахувати мито відповідно до митного режиму імпорту.

На митну територію України суб'єктом ЗЕД згідно із договором купівлі- продажу був ввезений вантаж: одяг та речі, що були у використанні (код товару 6309000000), країна походження Нідерланди, у кількості 12 т, по вартості 0,6 дол. США за 1 кг. Спосіб платежу – безготівковий розрахунок через банківські установи. Курс: 1 дол. США — ____ грн. (згідно курсу НБУ). Дані за варіантами подані у таблиці 1.

Задача 2. Розрахувати розмір ввізного мита за товар.

Зі Швеції за умовами контракту ввозиться на митну територію України горілка в кількості 4000 л. За документами код товару за УКТ ЗЕД – 2208 60 1100. Ставка ввізного мита – 7,5 євро за 1 л 100% спирту. Митна вартість товару зазначена у доларах США; акцизний збір – 17 грн. за 1 л 100%-го спирту. Курс валюти: ____ грн. за 1 дол. США; ____ грн. за 1 € (згідно курсу НБУ). Вихідні дані для розрахунку за варіантами наведені у таблиці 1.

Задача 3. Нарахувати ввізне та антидемпінгове мито.

Стаціонарні гвинтові компресорні установки (код товару 8414807100), ввезені на митну територію України суб'єктом ЗЕД згідно з договором купівлі - продажу у кількості 2 шт., по вартості 5000 євро за шт., країна походження Бельгія. Спосіб платежу – безготівковий розрахунок через банківські установи. Курс 1 євро — ____ грн. (згідно курсу НБУ). Вихідні дані для розрахунку за варіантами наведені у таблиці 1.

Задача 4. Нарахувати ввізне та спеціальне мито на товар руберойд (код товару 6807101010), ввезений на митну територію України суб'єктом ЗЕД згідно із договором купівлі - продажу у кількості 4560 м², по вартості 1 дол. США за 1 м², країна походження – Польща. Спосіб платежу – безготівковий розрахунок через банківські установи. Курс 1 дол. США прийняти згідно курсу НБУ.

Довідка: Згідно із Рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі СП-112/2005152-76 від 05.08.05 "Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну руберойду незалежно від країни походження та експорту" на товар – руберойд застосовується спеціальне мито, ставка якого складає 38% від митної вартості.

Таблиця 1.

В-нт	К-ть, тон (зад. 1)	К-ть, л (зад.2)	Вартість, Євро (зад.3)		В-нт	К-ть, тон (зад. 1)	К-ть, л (зад.2)	Вартість, Євро (зад. 3)
1	10	800	1000		16	26	700	2500
2	11	900	1100		17	27	750	2600
3	13	1000	1200		18	28	850	2700
4	14	1100	1300		19	29	950	2800
5	15	1200	1400		20	30	1150	2900
6	16	1250	1500		21	31	650	3000
7	17	1350	1600		22	32	550	3100
8	18	1450	1700		23	33	2000	3200
9	19	1500	1800		24	34	2150	3300
10	20	1550	1900		25	35	2250	3400
11	21	1600	2000		26	36	2350	3500
12	22	1650	2100		27	37	2450	3600
13	23	1700	2200		28	38	2600	3700
14	24	1750	2300		29	39	2650	3800
15	25	1800	2400		30	40	2750	3900

Завдання 2. Розрахунок суми акцизного збору.

З Італії на митну територію України на адресу організації «Укрпошта» надійшов вантаж - стільці. Нарахувати акцизний збір (графа 47 вантажної митної декларації (ВМД)), згідно з варіантом завдання (дивись таблицю 2).

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунку суми акцизного збору

Показники	Варіанти завдання									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Митна вартість вантажу, тис. грн	17	15	13	18	19	14	21	25	24	22
Митний збір за митне оформлення вантажу, грн	34,4	30,3	27,1	35,6	36,0	30,0	31,0	35,0	29,8	32,6
Імпортне мито С _м , тис. грн.	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3
Ставка акцизного збору А, %	5	7	9	6	8	10	4	5	6	7
Показники	Варіанти завдання									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Митна вартість вантажу, тис. грн	28	26	27	10	80	19	22	26	25	23
Митний збір за митне оформлення вантажу, грн	33,4	29,3	26,1	34,6	35,0	31,0	32,0	33,0	28,8	31,6
Імпортне мито С _м , тис. грн.	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3
Ставка акцизного збору А, %	5	7	9	6	8	10	4	5	6	7

Акцизний збір – це непрямий податок споживачів (одержувачів) окремих товарів (продукції), визначених законом як підакцизні, що стягується з них під час здійснення оборотів з продажу (інших видів відчуження) таких товарів (продукції), вироблених на митній території України, або при імпортуванні (ввезенні, пересиланні) таких товарів (продукції) на митну територію України.

Акцизний збір включається до ціни підакцизних товарів. Перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний збір, та його ставки затверджуються Верховною Радою України.

Сума акцизного збору, якщо ставка встановлена у відсотках до митної вартості або в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару відповідно, розраховується за формулами:

$$A_3 = MB \times C_a; \quad (1.1)$$

$$A_3 = K_T \times C_a, \quad (1.2)$$

де АЗ – сума акцизного збору;
 МВ - митна вартість;
 К_Т – кількість товару у фізичних одиницях виміру, визначених відповідним законом, кг, м, л та т. ін.);
 С_а – ставка акцизного збору.

Завдання. Розрахунок податку на додану вартість.

З Німеччини на адресу спеціалізованого магазину Укрзалізниці надійшов вантаж – взуття на підошві з натуральної шкіри (дивись таблицю 13). Нарахувати податок на додану вартість (ПДВ) (графа 47 вантажної митної декларації (ВМД)). Митний збір та імпордне мито, Сума акцизного збору залишається незмінною.

Таблиця 3
 Вихідні дані для розрахунку ПДВ

Показники	Варіанти завдання									
	1,11,21	2,12,22	3,13,23	4,14,24	5,15,25	6,16,26	7,17,27	8,18,28	9,19,29	10,20,30
Кількість товару, пар взуття	2000	3000	4000	5000	6000	1500	2500	3500	4500	5500
Митна вартість (графа 45 ВМД) В, тис. грн	140,0	209	264	304	356	105	156	243	296	345
Фактурна вартість (графа 42 ВМД), тис. грн	137	211	254	301	352	103	152	240	294	339
Митний збір («010» вид), тис. грн	0,28	0,31	0,33	0,36	0,39	0,26	0,30	0,32	0,34	0,38
Імпордне мито («020» вид) С _м , тис. грн	28	0,0	55	0,0	84	0,0	34	50	0,0	0,0
Сума акцизного збору («271» вид) С _а , тис. грн	0,0	26	34	0,0	75	14	0,0	31	0,0	69

Ставка ПДВ – 20 % (для всіх варіантів).

Товари, що ввозяться (пересилаються) в Україну, оподатковуються податком на додану вартість (ПДВ) у порядку та за ставками, встановленими Законом України.

Базою оподаткування для товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України платниками податку, є договірна (контрактна) вартість таких товарів, але не менша за митну вартість, зазначену у ввізній митній декларації з урахуванням витрат на транспортування, вантажні операції та страхування.

Сума податку на додану вартість розраховується за формулами: а) на товари, що обкладаються митом та акцизним збором,

(1.1)

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{М} + \text{АЗ}) \times \text{С}_{\text{ПДВ}};$$

б) на товари, що обкладаються тільки митом,

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{М}) \times \text{С}_{\text{ПДВ}};$$

(1.2)

в) на товари, що обкладаються тільки акцизним збором,

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{АЗ}) \times \text{С}_{\text{ПДВ}};$$

(1.3)

г) на інші товари, що не підлягають обкладенню митом та акцизним збором,

(1.4)

$$\text{ПДВ} = \text{МВ} \times \text{С}_{\text{ПДВ}};$$

де ПДВ – сума податку на додану вартість; АЗ – сума акцизного збору;

МВ – митна або договірна (контрактна) вартість;

М – сума ввізного мита;

С_{ПДВ} – ставка податку на додану вартість (0,2).

Завдання. Розрахунок суми митного збору за зберігання товарів на складі митниці. Вантаж надійшов у митницю призначення залізничним транспортом (таблиця 4). Нарахувати суму митного збору за перебування товарів та інших предметів „Під митним контролем” («001» вид) (графа 47 вантажної митної декларації (ВМД)).

Таблиця 4

Вихідні дані для розрахунку суми митного збору

Показники	Варіанти завдання									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Дата відтиску штамп «Під митним контролем»	05.06.10	10.08.10	15.01.11	05.08.10	10.08.11	15.12.10	09.09.10	12.08.10	12.10.10	12.05.10
Дата завершення митного оформлення вантажу	14.06.10	14.11.10	15.03.11	20.08.10	02.11.11	15.03.11	14.09.10	04.10.10	15.01.11	06.08.10
Митна вартість, тис. грн	80	105	112	90	115	120	70	95	102	108
Показники	Варіанти завдання									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Дата відтиску штамп «Під митним контролем»	05.05.10	10.07.10	15.02.11	05.08.10	10.07.11	15.11.10	09.08.10	12.07.10	12.09.10	12.04.10

Дата завершення митного оформлення вантажу	15.06.10	16.11.10	17.03.11	28.08.10	19.11.11	20.03.11	21.09.10	22.10.10	23.01.11	24.08.10
Митна вартість, тис. грн	80	105	112	90	115	120	70	95	102	108

Митні збори – це додаткові збори, які стягуються з товарів, що ввозяться (вивозяться), за специфічні умови поставок та інші послуги, які надаються митницею (оформлення транспортних засобів, зберігання товарів під відповідальністю митниці та ін.).

При нарахуванні митного збору за перебування товарів під митним контролем, день поставлення штамп «Під митним контролем» та день завершення митного оформлення товарів до терміну перебування під митним контролем не включається.

Порядок розрахунку.

За перші 10 календарних днів плата не стягується. За кожен день (крім вище перерахованих) при терміні збереження від 11 до 40 днів плата становить 0,5 % від загальної митної вартості; при терміні збереження більше 40 днів – 1,0 % від митної вартості за кожен день зберігання на складі митниці.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Як і в яких випадках нараховується антидемпінгове мито?
2. Як розраховується розмір мита за ставками у євро?
3. За яким алгоритмом визначається сума мита за комбінованими ставками?
4. В яких випадках застосовується компенсаційне мито?
5. Хто є платниками ПДВ?
6. Чи зі всіх товарів стягується ПДВ?
7. Порядок нарахування ПДВ.
8. Як на визначення ПДВ впливають митна і фактурна вартості товарів?

Рекомендована література: [1, 2, 7, 9, 11, 15, 16]

Тема. Митний контроль

1. Поняття та функції митного контролю
2. Види митного контролю

Завдання 1. Розкрити вид митного контролю, що застосовується до продукції відповідного варіанту та в яких ситуаціях здійснюється відповідний вид контролю. Заповнити таблицю - 1 «Спеціальні види митного контролю».

Таблиця-1

Спеціальні види митного контролю Вид митного контролю	Завдання, що покладаються на його використання	Документи, що потрібні для його здійснення або є результатом такого контролю	Відношення до товару студента
Фітосанітарний			
Екологічний			

Радіологічний			
Ветеринарний			
Карантинний			
Гомологічний			
Санітарно-епідеміологічний			

Завдання 2. З наведеного переліку виберіть заходи, які можуть бути застосовані до товарів, які мають такі коди УКТЗЕД: 0902 10 00; 0906 20 00 00; 3003 10 00 00; 5207 10 00 00; 6204 11 00 00; 6905 10 00 00; 7013 33 11 10; 875 10 00 00; 9705 00 00 00.

Завдання 3. Громадянин України Самусенко Ю.В. прямує до Німеччини у приватних цілях. При митному огляді в особистих речах були виявлені два малюнка (холст, масло). При опитуванні Самусенко Ю.В. стверджує, що ці малюнки не є культурними цінностями. Обґрунтуйте, наступні дії митного інспектора, який здійснював митний огляд речей громадянина Самусенко Ю.В.

Завдання 3. Працівниками митного поста «Чернівці» Чернівецької митниці під час огляду трьох автомобілів «Мерседес» із причепами вилучено понад 12 т риби мороженої. Автомобілі прямували з Угорщини в Україну. Під час перевірки виявлено, що справжня вартість вантажу в три рази більша тієї, що заявлена в документах. Складено протокол про порушення митних правил. Яким видам контролю підлягає цей товар?

Завдання 4.

З метою перевірки задекларованої митної вартості товарів у митну лабораторію на експертизу направлено проби розчинника для фарб. Під час відбору зразків та експертизи були здійснені наступні заходи:

- проби відібрано уповноваженим посадовим особами митного органу на підставі вмотивованого письмового рішення керівника цього митного органу;
- при відборі проб Акт про відбір проб не складено.

Інші підтверджуючі документи щодо отримання проб відсутні; - при передачі проб документи на партію товарів не представлені в митну лабораторію;

- за результатами експертизу складено Протокол і висновок лабораторії;
- висновок лабораторії передано митному органу, який направив запит.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Особливості функцій митного контролю.
2. Які статті МКУ регулюють проведення митного контролю?
3. Документи для проведення митного контролю.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 12, 16].

Тема. Митне оформлення і контроль за переміщенням пасажирів, транспортних засобів, валюти та інших предметів через митний кордон України

1. Митний контроль перетинання митного кордону пасажирами.
2. Пересилання товарів у міжнародних поштових та експрес відправленнях.
3. Порядок переміщення через митний кордон валюти.
4. Порядок переміщення через митний кордон транспортних засобів.

5. Митний контроль зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів.

6. Митний контроль переміщення через митний кордон вторинної сировини і відходів.

Завдання 1. Резидент Міщенко О.А. перетинає пункт пропуску на кордоні України з метою відвідування Румунії в приватних цілях. Міщенко О.А. перевозить готівку у розмірі 14 тис. дол. США, а також платіжні карти українських банків. Залишок на картках становить 120 тис. грн.

Дайте відповіді на питання:

1. Чи необхідно резиденту декларувати залишки коштів на платіжних картках.
2. Чи може Міщенко О.А. вивозити готівкові кошти в Румунію?
3. Чи повинен Міщенко О.А. декларувати готівкові кошти, які вивозить? Якщо так в якому обсязі?
4. Чи повинен Міщенко О.А. надати документи, які підтверджують зняття готівки з рахунків у банках? Якщо так, вкажіть суму, яку повинні підтверджувати документи?
5. Який період дійсні документи, які підтверджують зняття готівки з рахунків у банках з метою підтвердження на кордоні?

Завдання 2. Громадянин України Січкач М.К. переслав з Італії в м. Хмельницький (Україна) готівку в сумі 1200 Євро поштовим відправленням.

Дайте відповіді на питання:

- Чи зможе отримувач отримати відправлення?
- Яка гранична сума готівки дозволено пересилати через міжнародні поштові відправлення та міжнародні експрес відправлення?
- Що відбувається, з готівкою, яка перевищує граничну суму допустиму для перевезення через митний кордон України?

Питання для самостійного опрацювання

1. Технічні засоби митного контролю.
2. Митні експертизи, їх види та особливості.
3. Особливі процедури митного контролю.

Рекомендована література: [1, 6, 7, 9, 11, 12, 16].

Тема. Митне оформлення

1. Технологія митного оформлення товарів.
2. Декларування товарів: процедури, місце і терміни.

Завдання 1. Зобразіть графічно й опишіть основні етапи (вказуючи дати згідно умови) митного оформлення таких операцій:

1. 18.01.20__ р. на пункт митного пропуску через державний кордон України Ягодин прибула вантажівка з дизпаливом. Вантаж транспортується з м. Брест (Білорусь) у м. Київ (Україна) для подальшої реалізації на митній території України. Договірна вартість товару – 160 тис. дол. США. Товар відноситься до номенклатурних позицій, які оподатковуються акцизним податком.

2. 23.01.20__ р. на складі ТОВ «Алсістром» (м. Суми, Україна) завантажено 3 вантажівки з органічними добривами для відправлення AgroTrade (м. Братислава, Словаччина). Як суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності підприємство зареєстроване у

Сумській регіональній митниці. Очікується, що на склад тимчасового зберігання відкритого типу на пункті пропуску через митний кордон України Чоп товар прибуде 27.01.20__ р.

3. 26.05.20__ р. в аеропорт Жуляни прибув вантажний літак українських авіаліній з партією квітів (троянди, кали й азалії). Квіти придбані у компанії SunFlower (м. Амстердам, Нідерланди) для подальшої роздрібної торгівлі у Київській, Житомирській, Черкаській і Чернігівській обл. Вартість товару – 6 тис. дол. США.

4. 16.07.20__ р. на митний пункт пропуску через державний кордон України Ямпіль (Одеська обл.) прибула партія пшениці вищого класу обсягом 180 т. Після митного оформлення пшеницю морським транспортом транспортують на склад покупця у Туреччину. Договірна вартість пшениці – 260 тис. дол. США.

5. Іспанська компанія ZARA уклала договір із вітчизняним підприємством Рівненська текстильна фабрика про пошив одягу з давальницької сировини. Очікується, що 14.02.__ р. на митний пункт пропуску через державний кордон України Краковець прибуде партія тканин (віскоза, шовк, драп та ін.) й фурнітури. Відповідно до договору, відвантаження готової продукції повинно відбутись протягом двох місяців після оприбуткування тканини на склад. Перелічіть документи, які повинен надати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності для проходження митного оформлення.

Завдання 2.

За умовами договору від 20.03.20__ р. № 34/267 ТОВ «Мінеральні води України» (м. Київ, Україна) має поставити компанії Tesco (м. Прага, Чехія) 1560 пляшок мінеральної води. Ціна 1 пляшки – 2,6 €/од. Реквізити постачальника: код ЄДРПОУ 0853738, номер акредитації у митних органах 32546873, юридична адреса – м. Київ, вул. Урицького, 18.

Реквізити обслуговуючого банку: ПАТ «КБ «Фінанси і кредит», код ЄДРПОУ 3486490, р/рахунок 2249674832085.

Умова постачання – DAP (місце призначення – міжнародний пункт пропуску на митну територію України Ковель). Митне оформлення вантажу здійснює постачальник. Форми МД-2 і МД-3 заповнюються у 3 екземплярах, форми МД-6 і МД-8 не заповнюються. Внутрішній номер МДВ 55/13-28.

Характеристики вантажу: мінеральна вода налита у скляні пляшки місткістю 0,5 л згідно ДСТУ 8778-93 «Води штучно мінералізовані. Технічні умови». Закупорені і марковані пляшки з водою транспортуються в поліетиленових ящиках для пляшок пиво безалкогольної продукції згідно ДСТУ 24831-81 «Тара-обладнання. Типи, основні параметри і розміри».

Маркування містить такі дані:

- назва і товарний знак підприємства-виробника – ТОВ «Мінеральні води України»;
- назва продукції – вода мінеральна; – позначення стандарту – ДСТУ 8778-93 «Води штучно мінералізовані. Технічні умови»;
- маса нетто, кг – 1550 кг; – калорійність 100 г продукту – 10 ккал; – вміст вуглеводів у 100 г продукту – 0,3 г.

Вага брутто 1680 кг. Вантаж перебуватиме на кордоні 3 дні.

Умови розрахунку – аванс.

Скласти вантажну митну декларацію.

Завдання 3.

Згідно договору № 385/2-12 від 10.03.20__ р., ТОВ «Техносфера» (м. Київ, Україна) придбало 500 ноутбуків марки ASUS X54C у *Spanndecken Frankfurt* (м. Франкфурт,

Німеччина). Транспортування, страхування й оплата митних платежів проводиться за рахунок покупця. 25.04.20__ р. вантажний автомобіль

покупця (номер ВВ 25-46 ВІ) прибув на міжнародний пункт пропуску через кордон України Краковець (код згідно Класифікатора 20908 00 00). Оформити специфікацію й вантажну митну декларацію з урахуванням наступних умов:

Юридична адреса ТОВ «Техносфера» – м. Київ, вул. Урицького, 18.

Реквізити код ЄДРПОУ 0853738, номер акредитації у митних органах 32546873.

Юридична адреса *Spanndecken* Frankfurt, *Schlimpfhofer Straße*, 35, 97723, Frankfurt, Telefon: +49 9736 7575070.

Реквізити обслуговуючого банку: ПАТ «КБ «ОТП Банк», МФО 300528, р/рахунок 26001001316341.

Внутрішній номер МД 49/16-74.

Доповнення до митної декларації не складається.

Вантаж транспортується автомобілем в паперових коробках по 100 од. на окремому дерев'яному піддоні.

Договірна ціна 1 од. – 450 €. Розрахунок за отриманий товар здійснюється в євро. Ввізне мито складає 12% від фактурної вартості товару (пільги щодо сплати мита відсутні).

Маркування містить такі дані:

- назва і товарний знак підприємства-виробника – ТОВ «Техносфера»;
- назва продукції – ноутбуки марки ASUS X54C; – маса нетто, кг – 1200 кг;
- вага брутто 1450 кг. Вантаж перебуватиме на кордоні 5 днів.

Умови розрахунку – аванс.

Скласти вантажну митну декларацію.

Завдання 4. У відповідності до варіанта описати особливості митно-тарифного регулювання відповідної галузі промисловості та розписати засоби тарифного, нетарифного регулювання, ставки мита. Дані у таблиці 1.

Таблиця 1.

Аналіз тарифного та нетарифного регулювання митної діяльності підприємств у сферах промисловості

В-т	Галузь промисловості	Засоби тарифного регулювання	Засоби нетарифного регулювання	Ввізне мито		Вивізне мито	
				%	Продукція	%	Продукція
1,2,3	Агропромисловий комплекс						
4,5,6	Кіновиробництво						
7,8,9	Автомобілебудування (транспортні засоби)						
10,11,12	Відновлювана енергетика						
13,14,15	Текстильна промисловість						
16,17,18	Сталеливарна промисловість						

19,20,21	Швейна промисловість						
22,23,24	Виробництво біопалива						
25,26,27	Літакобудування						
28,29,30	Фармацевтична продукція						

Питання для самостійного опрацювання за темою

1. Оформлення та використання попереднього повідомлення (ПП).
2. Особливості митного оформлення товарів, що містять об'єкти прав інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [1, 6, 7, 9, 11, 12, 16].

Тема. Порухення митних правил і відповідальність за них

1. Види порушень митних правил.
2. Відповідальність за порушення митних правил.3.

Завдання 1. При перетині кордону України для декларування подана партія телевізорів у кількості 150 од. Митна вартість товару – 180 тис. грн. Телевізори перевозились автомобілем. У процесі митного огляду виявлено, що серед телевізорів розміщені коробки з ноутбуками у кількості 20 од.

Дайте відповіді на питання

1. Чи були порушені митні правила.
2. Яку відповідальність несе декларант?
3. Яку відповідальність несе водій автомобіля?

Завдання 2. Визначити розмір штрафних санкцій для таких порушень митних правил:

- Працівники компанії реалізували і відвантажили частину партії квітів, що перебуває на тимчасовому зберіганні під митним контролем на складі тимчасового зберігання.
- Термін перевезення партії прального порошку автомобілем у митному режимі транзиту перевищено.

Завдання 3. На адресу підприємства «А» надійшов вантаж (кухонні набори), який було взято на тимчасове зберігання та розміщено на складі утримувача складу. На двері складу митним інспектором було накладено митне забезпечення (пломба). Через три дні на складі, де був розміщений вантаж, в результаті несправності електромережі відбулося коротке замикання, що спричинило пожежу. Голова підприємства «А» дав розпорядження зірвати пломбу з дверей складу, перенести товар в інше приміщення та провести ремонт приміщення складу, пошкодженого в результаті пожежі.

Чи є у діях голови підприємства «А» склад порушення митних правил, передбаченого Митним кодексом України? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 4. У митному режимі імпорту на територію України прибув вантаж, який відповідно до товаросупровідних документів і поданої власником товару ВМД був оформлений як апельсини. Після сплати усіх митних платежів митний інспектор провів переогляд товару, в ході якого було з'ясовано, що вантаж становлять лимони.

Чи вбачаються у діях власника вантажу ознаки порушення митних правил? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинне законодавство України.

Завдання 5. На митному посту «Краковець» під час перевірки вантажної декларації було встановлено, що задекларовані товари (текстильні вироби) мають значно нижчу митну вартість, ніж вказано у супровідних документах (рахунок-фактура, інвойс). Декларант надав додаткові документи, які не підтверджують зазначену митну вартість. Дайте відповіді на питання з посиланням на чинне законодавство України:

- Оцініть, які дії має вжити митний інспектор.
- Визначте, які додаткові документи можна вимагати для перевірки митної вартості товару.
- Опишіть алгоритм дій митного органу у випадку підтвердження заниження митної вартості.
- Запропонуйте варіанти вирішення конфлікту з декларантом відповідно до законодавства України.

Завдання 6. На митному посту «Чоп» у вантажному автомобілі, який прямував із Польщі до України, було виявлено незадекларовану партію медикаментів, що містять наркотичні речовини. Водій заявив, що не знав про вміст вантажу і вказав на те, що документи були оформлені вантажовідправником. Дайте відповіді на питання з посиланням на чинне законодавство України:

- Опишіть дії митного інспектора під час огляду такого вантажу.
- Складіть перелік документів, які повинні бути запитані у водія та декларанта.
- Визначте, як класифікується це порушення відповідно до Митного кодексу України.
- Запропонуйте подальші дії митного органу щодо вантажу, водія та декларанта.

Завдання 7. Громадянин України прямує до Німеччини через пункт пропуску «Ужгород-Вишне Немецьке». Під час митного огляду в особистих речах було виявлено дві картини, написані олією на полотні. Громадянин заявив, що це подарунок від родича, і вони не є культурними цінностями, але не зміг надати документів, які це підтверджують. Дайте відповіді на питання з посиланням на чинне законодавство України:

- Визначте, які документи має пред'явити громадянин для підтвердження, що картини не є культурними цінностями.
- Складіть алгоритм дій митного інспектора у цьому випадку.
- Опишіть, як митний орган має оцінити, чи є картини культурними цінностями.
- Вкажіть, як митний інспектор має діяти у разі підтвердження, що це об'єкти культурної спадщини.

Завдання 8. На митниці було виявлено, що наданий сертифікат походження на партію товарів із Китаю має ознаки фальсифікації. Документи були подані українським імпортером, який стверджує, що отримав їх від експортера. Дайте відповіді на питання з посиланням на чинне законодавство України:

- Визначте алгоритм перевірки достовірності сертифіката походження.
- Опишіть, які заходи потрібно вжити щодо імпортера.

- Розробіть дії митного органу у разі підтвердження фальсифікації сертифікатів.
- Вкажіть, як це може вплинути на подальшу діяльність імпортера.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Митні злочини.
2. Ухилення від сплати митних платежів.
3. Поняття й ознаки відповідальності за порушення митних правил.
4. Поняття, ознаки та склад порушень митних правил.
5. Контрабанда. Запобігання та протидія контрабанді.
6. Відповідальність за порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 12, 16].

Тема. Провадження у справах про порушення митних правил

1. Поняття, завдання і загальний порядок провадження у справах про порушення митних правил.
2. Підстави для порушення справи про порушення митних правил. Протокол про порушення митних правил.

Завдання 1. Проаналізуйте правове регулювання провадження у справах про порушення митних правил в Україні та заповніть таблицю – 1.

Таблиця 1

Назва етапу (стадії) провадження у справах про порушення митних правил	Загальна характеристика етапу (стадії) провадження у справах про порушення митних правил
1.	
2.	

Завдання 2. Проаналізуйте особливості правопорушень у митній діяльності, заповніть таблицю – 2.

Таблиця 2

Особливості правопорушень у митній діяльності Варіант	Вид правопорушення	Причини, що могли спричинити порушення	Наслідки	Вид відповідальності	Сукупність заходів, необхідних для уникнення подібного правопорушення
Порушення режиму зони митного контролю					
Неподання митному органу документів, необхідних для					

здійснення митного контролю					
Неподання митному органу документів, необхідних для здійснення митного контролю					
Видача товарів, транспортних засобів без дозволу митного органу або їх втрата					

Питання для самостійного опрацювання ха темою:

1. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил.
2. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил.
3. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.
4. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.
5. Докази у справі про порушення митних правил.
6. Експертиза та висновок експерта в провадженні у справах про порушення митних правил.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 12, 16].

Тема. Митна політика Європейського Союзу

1. Основи митного регулювання в ЄС
2. Законодавство ЄС з митних питань

Завдання 1. Склади порівняльну характеристику митної України. Описати основні риси митної політики будь-якої країни. Обрані країни не повинні повторюватись. Окреслити принципи відмінності від митної політики України.

Параметри за якими слід здійснити порівняння:

Види митних платежів та їх розмірів

Товари звільнені від сплати митних платежів

Розгалуженість митної системи

Організаційна структура митної системи

Найсуттєвіші проблеми

Види відповідальності за порушення митних правил

Участь у митних організаціях або договорах

Виключна особливість

Результати подати у таблиці 1.

Критерії порівняння	Україна	Обрана країна
Види митних платежів та їх розмірів		
.....		

Завдання 2. Підготуйте коротку презентацію (5-7 слайдів), в якій міститься порівняння одного з митних режимів (наприклад, «транзит» або «імпорт»). України та ЄС. Орієнтовний план презентації:

- Ключові відмінності у процедурах і вимогах;
- Ставки митних платежів;
- Вплив Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
- Рекомендації щодо вдосконалення митної політики України на основі аналізу митного законодавства ЄС.

Питання для самостійного опрацювання за темою:

1. Перспективи удосконалення та наближення митного законодавства України до митного законодавства країн ЄС.

Рекомендована література: [1, 7, 9, 11, 12, 16].

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ, ВИМОГИ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Кожен студент має дотримуватись загальних вимог до оформлення контрольної роботи. Оформлювати контрольну роботу слід у форматі doc. або docx.

Контрольна робота повинна містити обов'язково: титульний аркуш (Додаток А), теоретичну частину та розрахункове завдання.

Приклад оформлення контрольної роботи та відповідей наведений у Додатку Б.

Для кращого розмежування відповідей, кожне завдання повинно починатись з нового аркуша. Відповіді дозволяється розташовувати непослідовно, але з обов'язковим посиланням на нумерацію питань.

Стосовно практичного завдання, рекомендується на початку його виконання вказати нормативні документи, накази, закони тощо, якими студент користувався при розв'язанні завдання.

Робота повинна бути написана грамотно, в логічній послідовності. Бажано роботу ілюструвати таблицями, рисунками, графіками та ін. (не припускається додавання скріншотів екрану).

Сторінки роботи повинні бути пронумеровані (номер ставиться в верхньому правому куті аркуша). В кінці роботи подається список використаної літератури та інформаційних джерел. Джерела та література, які не використовувались, до списку не даються.

Технічні вимоги оформлення: шрифт 14 кегль TimesNewRoman, 1,5 інтервал, поля всі по 2 см.

Типові помилки, які виникають при виконанні контрольних робіт:

1. Описовий характер відповідей, якщо питання потребує порівняльної характеристики, виявлення загальних та особливих ознак.

2. В ході рішення ситуаційних задач відсутнє остаточне заключення або рекомендації, які підбивають підсумки рішення проблеми і без чого не проявляються здібності студента використовувати теоретичні знання під час вирішення конкретних практичних ситуацій.

3. Відсутня конкретизація у відповідях на поставлене питання, чіткість висловлювання.

Обсяг наданої відповіді не є визначальним під час оцінювання роботи. Головне значення має повнота і глибина відповіді, прояв самостійності виконання. Бали за успішне виконання контрольної роботи враховуються до поточної успішності з навчальної дисципліни. Отримання позитивної оцінки за виконання контрольної роботи є необхідною складовою отримання допуску до складання підсумкового контролю з навчальної дисципліни (освітньої компоненти).

Порядок захисту та оцінювання контрольної роботи

Результати відповідей на теоретичні питання та практичне завдання у контрольній роботі оцінюються за наступними критеріями:

10 балів - студент вірно вказав ключові слова та їх визначення, відповідь є логічною та структурованою, відсутні нерозкриті терміни, зроблений висновок, що базується на представленому матеріалі і є логічним його завершенням. Під час відповіді на усні запитання студент демонструє вільне володіння матеріалом, може надати пояснення як на теоретичні питання так і розкрити хід розрахунків у формулах.

7-9 балів - студент зазначив ключові слова та їх визначення, надав повну відповідь, але спостерігається недостатність логічної послідовності подання матеріалу; під час відповіді на додаткові усні запитання за темою роботи студент невпевнений у відповідях та поясненні результатів розрахунків припускається незначних помилок.

4-6 балів - студент точково окреслив ключові слова та їх визначення, повнота його відповіді складає не менше 70% від необхідного обсягу опрацювання матеріалу, спостерігаються порушення послідовності викладення матеріалу, сутність основних питань розкрита, але неповно; під час відповіді на додаткові усні запитання за темою роботи студент не дає пояснення.

1-3 бали - студент не окреслив ключові слова та їх визначення, відповіді складають менше 70% від необхідного обсягу опрацювання матеріалу, логічна послідовність викладення матеріалу відсутня, сутність основних питань не розкрита; висновок невірний, у ході усної відповіді студент не дає жодних пояснень.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Варіант 1

Теоретичне питання.

Роль митних органів в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності України, головні завдання митних органів.

Варіант 2

Теоретичне питання.

Митний режим: структура, зміст, кількість.

Варіант 3

Теоретичне питання.

Основні етапи формування митних органів.

Варіант 4

Теоретичне питання.

Структура митної системи України, головні завдання митних органів.

Варіант 5

Теоретичне питання.

Міжнародні правила „Інкотермс”, їх використання в митній справі.

Варіант 6

Теоретичне питання.

Митні режими, їх подібність та відмінність.

Варіант 7

Теоретичне питання.

Митне декларування вантажів, товарів та інших предметів, мета та форми.

Варіант 8

Теоретичне питання.

Митний Кодекс України - основне джерело митної справи.

Варіант 9

Теоретичне питання.

Джерела митної справи.

Варіант 10

Теоретичне питання.

Типи митних забезпечень, їх використання.

Варіант 11

Теоретичне питання.

Митні експертизи: види експертиз, питання, що вирішуються митними лабораторіями.

Варіант 12

Теоретичне питання.

Критерії визначення країни походження товару при митному оформленні.

Варіант 13

Теоретичне питання.

Діяльність митного перевізника.

Варіант 14

Теоретичне питання.

Митний брокер: права та обов'язки. Діяльність митного декларанта, умови скасування ліцензії.

Варіант 15

Теоретичне питання.

Завдання та особливості роботи митної лабораторії.

Варіант 16

Теоретичне питання.

Порядок митного оформлення вантажів, що вивозяться за межі митної території України.

Варіант 17

Теоретичне питання.

Митне оформлення вантажів, попередні та основні операції.

Варіант 18

Теоретичне питання.

Особливості митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги.

Варіант 19

Теоретичне питання.

Вантажна митна декларація. Порядок заповнення та розподілення примірників ВМД.

Варіант 20

Теоретичне питання.

Конвенція міжнародних державних перевезень вантажів під митними печатками та пломбами із застосуванням книжки МДП.

Варіант 21

Теоретичне питання.

Митна політика України.

Предмети заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митну територію України.

Варіант 22

Теоретичне питання.

Митне декларування вантажів, товарів та інших предметів, мета та форми.

Варіант 23

Теоретичне питання.

Поняття та зміст митного режиму. Внутрішня структура митного режиму. Пільги по нарахуванню митних платежів у різних митних режимах

Варіант 24

Теоретичне питання.

Документи для проведення митного оформлення.

Варіант 25

Теоретичне питання.

Попередні та основні етапи митного оформлення вантажів. Документи для проведення митного оформлення.

Варіант 26

Теоретичне питання.

Митний контроль за здійсненням бартерних угод.

Варіант 27

Теоретичне питання.

Митне оформлення аудіо матеріалів при їх ввозі та вивозі на/з митної території України.

Варіант 28

Теоретичне питання.

Митне оформлення квіткових товарів: ввіз, вивіз, транзит.

Варіант 29

Теоретичне питання.

Митне оформлення дипломатичної пошти, валізи.

Варіант 30

Теоретичне питання.

Митне оформлення харчових продуктів при їх переміщенні через митний кордон України.

ЗАДАЧА

Підприємство ввозить на митну територію України товар загальною митною вартістю ____ дол. США. На дату оформлення ввізної вантажної декларації курс долара США становить ___ грн. за 1 долар США, згідно НБУ. Повна ставка ввізного мита - 30%.

Митне оформлення товару було здійснено у вихідний день. Час митного оформлення склав 1 годину 10 хвилин.

За курсом НБУ на момент митного оформлення вантажної митної декларації 1 \$ - _____ грн.; 1 євро - _____ грн.

Митні платежі сплачуються за допомогою платіжного доручення.

Завдання

1. Визначити митну вартість.
2. Нарахувати суму митних зборів, ввізного мита та ПДВ.

Таблиця 1.

Вихідні дані для розрахунків.

Варіант	Загальна митна вартість, дол. США		Варіант	Загальна митна вартість, дол. США
1	1000		16	1320
2	950		17	150
3	850		18	200
4	750		19	255
5	230		20	1100
6	250		21	850
7	450		22	520
8	410		23	963
9	350		24	540
10	780		25	530
11	1200		26	410
12	960		27	740
13	654		28	130
14	735		29	120
15	1005		30	1300

Рекомендовані джерела:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI (зі змінами). – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>, вільний.

2. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 01.05.2012 № 450 (зі змінами). – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>, вільний.

3. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 (зі змінами). – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>, вільний.

4. Форми митних декларацій [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 01.05.2012 № 450. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF/para218#n218>, вільний.

ОРГАНІЗАЦІЙНО–МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота студента – це форма організації освітнього процесу, під час якої заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна самостійна робота осіб, які навчаються, є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента з кожної навчальної дисципліни, регламентується навчальним планом та робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою кожної окремої навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника. Самостійна робота осіб, які навчаються, забезпечується системою навчально-методичного забезпечення, передбаченою робочою програмою навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань, електронними та іншими навчально-методичними матеріалами, дистанційними курсами.

У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з навчальної дисципліни, що вивчається (засвоєння лекційного курсу, а також окремих його розділів, тем, положень тощо);

- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (розв'язання задач, виконання

розрахунково-графічних робіт, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки, тестів з фізичної підготовленості);

- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, підготовча робота в рамках ділової гри, письмовий аналіз конкретної ситуації, розробка мистецьких проєктів, під час участі та організації спортивних заходів тощо);

- застосовує отримані знання та уміння для формування власної позиції, теорії, моделі (написання курсової, кваліфікаційної роботи, наукової доповіді, статті, науково-дослідної роботи).

Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні форми, які визначаються робочою програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, специфікою освітньої програми.

Самостійна робота забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів з усіх освітніх компонент навчального плану

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Самостійна робота з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проходити в Центральній науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях, у домашніх умовах, а також у дистанційній формі за використанням системи підтримки дистанційного навчання та матеріалів дистанційних курсів.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою кожної навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів,

винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Основними видами самостійної роботи з професійно-орієнтованих освітніх компонент з митної справи є:

- за допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та/або підготувати питання певної теми задля підготовки до практичних занять, а також до підсумкового семестрового контролю;
- з метою підготовки до вирішення практичного кейсу опрацювати лекційний матеріал, додаткову літературу й джерела, вміст спеціалізованих фахових інформаційних ресурсів;
- підготовка до відповідей на семінарському занятті та поточної контрольної роботи за певною темою;
- підготовка до практичного заняття шляхом вивчення додаткової літератури та закріплення отриманих знань під час роботи з митною програмою QDPro;
- підготовка аналітичних матеріалів або презентації щодо змін у митному законодавстві та їх впливу на митну практику;
- виконання розрахункових завдань, пов'язаних із визначенням митної вартості, розрахунком митних платежів та оцінкою митних ризиків;
- моделювання та аналіз митних процедур на прикладі реальних зовнішньоекономічних операцій із застосуванням кейсового метода.

Теми та види самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначаються та містяться в робочій програмі навчальної дисципліни (п. 5. Завдання для самостійної роботи).

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ

1. Митний кодекс України (Сервер ВР України - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>)
2. Податковий кодекс України (Сервер ВР України - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n68>)
3. Господарський кодекс України (Сервер ВР України - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>)
4. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність // Відомості Верховної Ради України. - № 959-ХІІ від 16.04.1991 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
5. Закон України Про державний кордон України // Відомості Верховної Ради України. - № 1777-ХІІ від 04 листопада 1991 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>
6. Закон України Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України // Відомості Верховної Ради України. - № 3857-ХІІ від 21 січня 1994 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text>
7. Закон України Про Митний тариф України // Відомості Верховної Ради України. - N 584-VII від 19 вересня 2013 р. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>
8. Митний кодекс Європейського Союзу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text
9. Григорова-Беренда Л.І., Шолом АС. Митне регулювання: дистанційний курс. // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1993>
10. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М.В. Шуба. – 2-ге вид., перероб. І доп. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2023. - 136 с. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/576855457.pdf>
11. Герчаківський С.Д. Митна справа: навчальний посібник. – Тернопіль: Видавництво «Економічна думка», 2020. – 290 с.
12. Інформаційне агентство "ЛІГА:ЗАКОН", 2010–2025. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/>
13. Русак Д.М. Практика митного регулювання в ЄС: навчальний посібник / Русак Д.М. – К., 2023. – 300 с.
14. Сучасні технічні засоби митного контролю. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vlsu-sec.ru/lab_antiteror.php.
15. <https://www.tax.gov.ua> – офіційний сайт Державної податкової служби України.
16. <https://customs.gov.ua> – офіційний сайт Державної митної служби України.
17. <https://bank.gov.ua> – офіційний сайт НБУ.

ГЛОСАРІЙ

Безмитне ввезення - ввезення на територію країни товарів без сплати митних зборів, податків, мита.

Вантаж експрес-перевізника- консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експресвідправлення, що не увійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експресперевізником через митний кордон України.

Вантажний митний комплекс - ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Відмова на користь держави - митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Відмова у митному оформленні - письмове вмотивоване рішення органу доходів і зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених МК.

Вільна митна зона - митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання.

Вільна митна зона комерційного типу - створюється з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків.

Вільна митна зона сервісного типу - створюється з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плаваючих засобів, їх складових частин.

Вільна митна зона промислового типу - створюється для цілей переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.

Декларант - особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування.

Декларування - заявлені митному органу за встановленою формою точних відомостей про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України.

Демпінг - ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Державна митна справа - встановлення порядку і умов переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Державна митна політика - система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Експорт (експорт товарів) - продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Ембарго (повне або часткове) – заборона чи обмеження експорту чи імпорту товарів.

Імпорт (імпорт товарів) - купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктах господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для

власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Іноземна валюта - валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу; - платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях; - кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами

Квота експортна (імпортна) - граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

Ліцензія експортна (імпортна) - належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

Митна декларація - заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Митна процедура - зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання.

Митна справа - встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної митної політики.

Митне оформлення - виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Митне регулювання - регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний брокер - це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України

Митний контроль - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Митний режим - комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Митниця - митний орган, який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митні органи. Митниця є територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, має окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, Митного Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику

Мито - загальнодержавний непрямий податок, різновид митних платежів, який нараховують та сплачують за товари та інші предмети, які переміщують через митний кордон

Пільга - повне або часткове звільнення від дотримання встановлених законом загальних правил, виконання будь-яких обов'язків.

Податок - встановлений вищим органом законодавчої влади країни обов'язковий платіж, який сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету у розмірах і терміни, передбачені законодавством

Послуга - дія, результат якої споживається в процесі її виконання

Товар - будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі).

Товарна група - група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Транзит товарів - переміщення товарів через територію України без будь-якого використання цих товарів на зазначеній території.

ДОДАТОК А**Приклад оформлення титульного аркуша**

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Основи митної справи»

Варіант 12

Здобувача (ки) 1 курсу, групи УЛМ-11
освітньої програми
«Міжнародна логістика і митна справа»
_____ (прізвище та ініціали здобувача)

Викладач: д.е.н., проф. Зайцева А. С.

м. Харків – 202__ рік

Приклад відповіді в контрольній роботі

Теоретичне питання № 1. Характеристика митного режиму «тимчасове ввезення (вивезення)».

Відповідь. Сам процес переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів відбувається у відповідності з певними процедурами, які регулюються відповідними правовими нормами. Подібні процедури отримали назву митних режимів. Фактично характер і зміст подібних процедур справляє істотний вплив на інтенсивність товаропотоків через митний кордон України.

За своєю сутністю митний режим є різновидом спеціальних правових режимів, які являють собою «сукупність правил, закріплених в юридичних нормах, які регулюють певну діяльність людей».

У відповідності з видом митного режиму, який застосовується до того чи іншого товару, що переміщується через митний кордон, до цього товару застосовуються певні типи митного регулювання, митного контролю, засоби митного забезпечення, правила обкладання митом, акцизом, ПДВ, митними зборами та ін. Залежно від обраного митного режиму регулюється порядок подальшого використання, реалізації відповідних товарів та транспортних засобів, права та обов'язки їх власника.

Відповідно до мети переміщення товарів через митний кордон в Україні запроваджуються такі види митного режиму (згідно зі ст. 185 МКУ): 1) імпорт; 2) реімпорт; 3) експорт; 4) реекспорт; 5) транзит; 6) тимчасове ввезення (вивезення); 7) митний склад; 8) спеціальна митна зона; 9) магазин безмитної торгівлі; 10) переробка на митній території України; 11) переробка за межами митної території України; 12) знищення або руйнування; 13) відмова на користь держави.

Тимчасове ввезення (вивезення) – митний режим, відповідно до якого товари можуть ввозитися на митну територію України чи вивозитися за межі митної території України з обов'язковим наступним поверненням цих товарів без будь-яких змін, крім природного зношення чи втрат за нормальних умов транспортування (ст. 204 МКУ).

Умовами переміщення товарів у режимі тимчасове ввезення (вивезення) є наступні (згідно зі ст. 205 МКУ):

по-перше, подання митному органу документів на такі товари з обґрунтуванням підстав їх тимчасового ввезення на митну територію України (вивезення за межі митної території України);

по-друге, надання митному органу, що здійснює митне оформлення товарів, які тимчасово ввозяться (вивозяться), зобов'язання про їх зворотне вивезення (ввезення) у строки, що обумовлені метою тимчасового ввезення (вивезення), але не перевищують строків, встановлених цим Кодексом;

по-третє, подання митному органу, що здійснює митне оформлення товарів, які тимчасово ввозяться (вивозяться), дозволу відповідного компетентного органу на тимчасове ввезення (вивезення) товарів, якщо отримання такого дозволу передбачено законом.

До закінчення строків тимчасового ввезення (вивезення) особа, яка надала зобов'язання про зворотне вивезення (ввезення) товарів, що перебувають у режимі тимчасового ввезення (вивезення), повинна або вивезти (ввезти) ці товари згідно із зобов'язанням, наданим митному органу або заявити про зміну митного режиму, що допускається щодо таких товарів з додержанням вимог цього Кодексу та інших законодавчих актів України.

Задача.

Підприємство ввозить на митну територію України товар загальною митною вартістю _____ **грн** . На дату оформлення ввізної вантажної декларації курс долара США становить _____ **грн. за 1 долар США, згідно НБУ**. Повна ставка ввізного мита - 30%.

Митне оформлення товару було здійснено у вихідний день. Час митного оформлення склав 1 годину 10 хвилин.

За курсом НБУ на момент митного оформлення вантажної митної декларації 1 \$ - _____ грн.; 1 євро - _____ грн.

Митні платежі сплачуються за допомогою платіжного доручення.

Завдання

1. Визначити суму ввізного мита.
2. Нарахувати суму митних зборів, ввізного мита та ПДВ.

Хід розрахунку (слід навести формули, які ви використовуєте для розрахунків)

1. Обчислення суми ввізного

$$C_{ма} = (B \times M_a) : 100,$$
2. Обчислення суми ввізного (вивізного) мита щодо товарів, які обкладаються ввізним (вивізним) митом за ставками в євро за одиницю товару

$$C_{мс} = H \times M_c \times K.$$

Відповідь: Ввізне мито XXX грн, ПДВ XXX грн.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Зайцева Анна Сергіївна
Григорова-Беренда Лариса Іванівна
Шолом Аліна Сергіївна

МИТНА СПРАВА

Методичні рекомендації до практичних та семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань з професійно-орієнтованих освітніх компонент з митної справи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 23.04.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 3,5. Обсяг 0,660 Мб. Зам. № 157/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна